

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att det i lagen föreskrivs om arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmåner i situationer där arbetstagarens skyldighet att arbeta och arbetsgivarens skyldighet att betala lön har avbrutits helt på ett sätt som kan jämföras med permittering, medan anställningsförhållandet annars är i kraft.

Ändringen gäller arbetstagare som är förhindrade att utföra sitt arbete på grund av att arbetsplatsen har drabbats av en eldsvåda, en exceptionell naturtilldragelse eller en annan av dem eller arbetsgivaren oberoende liknan-

de orsak samt arbetstagare vars arbete och löneutbetalning har avbrutits på basis av ett villkor i arbetsavtalet. Dessutom föreslås att det föreskrivs om rätten till arbetslöshetsförmåner efter en tidsperiod utan ersättning för tjänstemän som är avstängda från tjänsteutövning.

För utbetalning av inkomstrelaterad dagpenning till nämnda personer betalas inte statsandel. Det föreslås att bestämmelser om detta intas i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juni 2009.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Hinder för arbete av en orsak som är oberoende av arbetstagaren eller arbetsgivaren

I 2 kap. 12 § i arbetsavtalslagen (55/2001) föreskrivs det att arbetsgivaren är skyldig att betala full lön till en arbetstagar som avtalsenligt har stått till arbetsgivarens förfogande, men av en orsak som berott av arbetsgivaren inte har kunnat utföra sitt arbete, om inte något annat avtalas. Om arbetstagar emellertid är förhindrad att utföra sitt arbete på grund av en eldsvåda eller en exceptionell naturtilldragelse som har drabbat arbetsplatsen eller av en annan av arbetstagar eller arbetsgivarens oberoende liknande orsak, har arbetstagar rätt att få lön för den tid hindret varar, dock högst för 14 dagar.

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) har arbetstagar rätt till arbetslöshetsförmåner när arbetsgivarens skyldighet att betala lön enligt arbetsavtalslagen har upphört, om arbetsgivaren permitterar arbetstagar. I övriga fall har den arbets sökande i allmänhet inte rätt till arbetslöshetsförmåner, eftersom det i 2 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs att en av förutsättningarna för att få förmånen är att arbets sökanden är arbetslös. Enligt lagen betraktas som arbetslös den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. Dessutom betraktas som arbetslös den som är permitterad på heltid och den som har rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner.

I propositionen föreslås det att en arbetstagar som är förhindrad att utföra sitt arbete på grund av att arbetsplatsen har drabbats av en eldsvåda, exceptionell naturtilldragelse eller en annan av arbetstagar eller arbetsgivarens oberoende liknande orsak ska ha rätt till arbetslöshetsförmåner efter att arbetsgivarens skyldighet att betala lön har upphört, även om arbetsgivaren inte har permitterat arbetstagar. När lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras till denna del, har dessa personer samma status när de anmäler sig

som arbets sökande som sådana arbets sökande som i en motsvarande situation har permitterats. Arbetsavtalslagen förutsätter inte att arbetsgivaren permitterar arbetstagar, när arbetsgivarens skyldighet att betala lön upphört.

Det föreslås att ändringen genomförs så att det till 1 kap. 5 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa fogas en ny 14 punkt som definierar orsaker som jämföras med permittering och att det hänvisas till 14 punkten i 2 kap. 1 § i lagen, där begreppet arbetslös arbets sökande definieras. Med orsak som jämföras med permittering avses en situation där arbetstagarens skyldighet att arbeta och arbetsgivarens skyldighet att betala lön har avbrutits helt av orsaker som anges i lagen, medan anställningsförhållandet annars är i kraft. Avsikten är att lagrummet ska vara uttömmande, så att endast situationer som anges där kan jämföras med permittering.

Orsaker som jämföras med permittering är, utöver det som sägs nedan, de omständigheter som avses i första meningen i 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen, på basis av vilka arbetstagar är förhindrad att utföra sitt arbete på grund av en eldsvåda eller en exceptionell naturtilldragelse som har drabbat arbetsplatsen eller av en annan av arbetstagar och arbetsgivarens oberoende liknande orsak, och arbetsgivarens skyldighet att betala lön har upphört.

1.2 Överenskommelse om avbrytande av arbetet och löneutbetalningen i arbetsavtal

Enligt förarbetena till arbetsavtalslagen (RP 157/2000 rd) är det möjligt att i arbetsavtalet avtala om kortvarigt avbrott i utförandet av arbetet och löneutbetalningen. Sådana arbetsavtal har i synnerhet skolgångsbiträden och timplärare, vars arbete och löneutbetalning avbryts under skolloven. De som anmäler sig som arbets sökande på basis av ett sådant avtalsvillkor har dock inte rätt till arbetslöshetsförmåner, eftersom de på grund av att anställningsförhållandet är i kraft inte kan betraktas som arbetslösa enligt 2 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I vissa fall permitterar arbetsgivaren arbetstagaren för den tid för vilken det i arbetsavtalet har avtalats om att arbetet och löneutbetalningen avbryts. Försäkringsdomstolen har ansett att avbrottet i utförandet av arbetet och löneutbetalningen inte heller i detta fall beror på permitteringen utan på villkoret i arbetsavtalet, och arbetssökanden har av denna orsak inte rätt till arbetslöshetsförmåner.

Om det i arbetsavtalet har överenskommit om avbrytande av arbetet och löneutbetalningen så att tidpunkten för upphörandet av nämnda skyldigheter tillräckligt exakt framgår av avtalet, att tidpunkten till exempel fastställts sammanfalla med skolloven, anses utförandet av arbetet och löneutbetalningen ha avbrutits av en orsak som kan jämföras med permittering och arbetssökanden har rätt till arbetslöshetsförmåner om övriga krav uppfylls. I praktiken innebär detta att till exempel arbetssökande som fick jämkad arbetslöshetsförmån medan de arbetade också får förmånen för den tid när utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits helt på grund av ett villkor i arbetsavtalet.

Utförandet av arbetet och löneutbetalningen anses ha avbrutits av en orsak som kan jämföras med permittering också när arbetsgivaren medan anställningsförhållandet pågår vidtar permitteringsåtgärder för den tid som villkoret i arbetsavtalet avser, vilka åtgärder i och för sig är korrekta. Detta har betydelse när arbetssökandens skydd för yrkesskicklighet utvärderas.

Avsikten är inte att arbetsgivaren och arbetstagaren medan anställningsförhållandet fortgår ska kunna avtala om ett nytt villkor i arbetsavtalet om att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts, för att åstadkomma en situation där arbetslöshetsförmån betalas till arbetstagaren på denna grund. Därför anses utförandet av arbetet och löneutbetalningen ha avbrutits av en orsak som kan jämföras med permittering endast om detta överenskommit när anställningsförhållandet inleddes, och det är uppenbart att avbrottet beror på etablerade årliga verksamhetstider för arbetsgivaren.

Om arbetsgivaren, när arbetstagarens egentliga arbete och den därtill anslutna löneutbetalningen avbrutits, erbjuder arbetstagaren ett sådant arbete som arbetstagaren på

basis av de normer som tillämpas på anställningsförhållandet är skyldig att utföra, är det inte fråga om en situation där det finns en orsak som kan jämföras med permittering i den bemärkelse som lagrummet avser, eftersom utförandet av arbete och löneutbetalningen inte har avbrutits på basis av ett villkor i arbetsavtalet. Eftersom arbets- och näringsbyrån i praktiken inte har möjlighet att i speciellt stor utsträckning utreda vilka villkor som tillämpas på avtalsförhållandet mellan arbetsgivaren och arbetstagaren, ges det arbetskraftspolitiska utlåtandet till denna del på basis av en utredning som anställningsförhållandets parter lämnar.

Om arbetsgivaren däremot, som ett alternativ till avbrytande av arbetet och löneutbetalningen, erbjuder arbetstagaren arbete som arbetstagaren på basis av de normer som tillämpas på anställningsförhållandet inte är skyldig att utföra, tillämpas det som i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms om orsak som kan jämföras med permittering samt det som i 2 och 8 kap. föreskrivs om vägran att ta emot arbete.

I 2 kap. 13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs att en yrkesskicklig person, utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsförmåner, under de tre första arbetslöshetsmånaderna kan vägra att ta emot arbete som med beaktande av personens yrkesskicklighet inte kan anses vara lämpligt för personen. Skyddet för yrkesskickligheten kan undanröjas, om den arbetssökande enligt arbetskraftsmyndighetens uppskattning inte under de tre första arbetslöshetsmånaderna kommer att kunna anvisas sådant arbete inom sin pendlingsregion som med beaktande av arbetssökandens yrkesskicklighet är lämpligt för den arbetssökande.

Den största gruppen arbetssökande som på grundval av denna proposition blir berättigade till arbetslöshetsförmåner är skolgångsbiträden och timlärare och de får rätt till förmånen under skolloven. För sådana personers del innebär erhållande av arbetslöshetsförmån på basis av en orsak som kan jämföras med permittering i regel att de inte kan få arbete inom sin egen bransch, eftersom i synnerhet skolornas sommarlov infaller vid samma tidpunkt. Om dessa arbetssökande har skydd för yrkesskicklighet, kan de inte er-

bjudas annat arbete som de måste ta emot för att kunna få arbetslöshetsförmån. Arbets- och näringsbyrån kan inte heller undanröja skyddet för yrkesskickligheten, eftersom skyddet för yrkesskickligheten enligt den gällande lagen endast kan undanröjas om den arbetssökande enligt arbetskraftsmyndighetens uppskattning inte under de tre första arbetslöshetsmånaderna kommer att kunna anvisas sådant arbete inom sin pendlingsregion som med beaktande av arbetssökandens yrkesskicklighet är lämpligt för den arbetssökande. Skolornas sommarlov varar i typiska fall högst tre månader.

Eftersom avsikten inte är att av tiden som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån och arbetslöshetsförmånerna som främjar jobsökningen åstadkomma tid som i praktiken kan jämföras med semester, föreslås att det till 2 kap. 13 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa fogas ett nytt 4 moment, där det bestäms att arbetssökande vars arbete och löneutbetalning har avbrutits av en orsak som kan jämföras med permittering och som baserar sig på ett villkor i arbetsavtalet inte har skydd för yrkesskicklighet.

1.3 Avstängning från tjänsteutövning

I 40 § i statstjänstemannalagen (750/1994) föreskrivs det att om ett beslut om uppsägning av en tjänsteman inte har vunnit laga kraft vid uppsägningstidens utgång, är huvudprincipen att tjänstemannen avstängs från tjänsteutövning. Dessutom föreskrivs det att i en situation där en tjänsteman avsatts eller tjänsteförhållandet upplösts ska tjänstemannen omedelbart avstängas från tjänsteutövning, även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

En tjänsteman kan också avstängas från tjänsteutövning under tiden för åtal för brott och därmed sammanhängande undersökningar, om dessa kan påverka tjänstemannens förutsättningar att sköta sina uppgifter. Man kan förfara på motsvarande sätt ofördröjligen efter en uppsägning, om den gärning eller försummelse som ligger till grund för uppsägningen visar att tjänstemannen är till den grad olämplig för sin uppgift att tjänsteutövningen inte kan fortsätta, eller om den fortsätta tjänsteutövningen under uppsägningsti-

den kan äventyra medborgarnas säkerhet. Tjänstemän kan avstängas från tjänsteutövning också om de har en sjukdom som i väsentlig mån hindrar skötseln av tjänsten.

Motsvarande bestämmelser om avstängning från tjänsteutövning finns också i andra lagar som gäller tjänstemän.

Besvärinstanserna har ansett att de som är avstängda från tjänsteutövning kan, trots det gällande anställningsförhållandet på heltid, anses vara sådana arbetssökande som avses i 2 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och därför kan de ha rätt till arbetslöshetsförmåner. Besvärinstanserna har dock samtidigt ansett att det för en arbetssökande som avstängts från tjänsteutövning kan påföras en tidsperiod utan ersättning enligt 2 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms inte om från tjänsteutövning avstängda tjänstemäns rätt till arbetslöshetsförmåner. För att säkerställa likabehandling av arbetssökande bör det i lag bestämmas om rätten till arbetslöshetsförmåner för dem som avstängts från tjänsteutövning.

I propositionen föreslås att avstängning från tjänsteutövning och andra ensidiga åtgärder som arbetstagaren vidtar, som i lagen definieras närmare med paragrafhänvisningar, anses vara en orsak som jämföras med permittering. Om detta ska föreskrivas i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Då har de som avstängts från tjänsteutövning och andra personer som avses här rätt till arbetslöshetsförmåner när de andra villkoren för att få förmånen uppfylls, under förutsättning att arbetsgivarens skyldighet att betala lön har upphört helt.

I statstjänstemannalagen föreskrivs dessutom att en tjänsteman kan avstängas från tjänsteutövning om tjänstemannen vägrar att delta i kontroller eller undersökningar som gäller tjänstemannens hälsa, eller om tjänstemannen vägrar att lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd. Enligt förslaget har dessa personer inte rätt till arbetslöshetsförmåner medan de är avstängda från tjänsteutövning, eftersom de själva kan påverka avstängningen från tjänsteutövningen genom att delta i kontroller eller undersökningar som gäller deras

hälsa, eller genom att lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd.

Enligt 5 kap. 2 § i arbetsavtalslagen baserar sig permittering på ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker. I vissa kollektivavtal har det dock avtalats om permittering av disciplinär orsak. Även om en sådan permittering som avtalats i kollektivavtal kan jämföras med avstängning från tjänsteutövning, är det inte fråga om en sådan orsak som kan jämföras med permittering såsom lagförslaget avser, och de arbetstagare som permitterats av disciplinär orsak har inte rätt till arbetslöshetsförmåner, eftersom en disciplinär permittering inte baserar sig på lagstiftning och det å andra sidan är fråga om kortvariga permitteringar, och då finns det inte behov av att trygga arbetstagarens grundläggande försörjning genom systemet med utkomstskydd för arbetslösa. Inte heller permittering av arbetstagare på grund av deras hälsotillstånd är en sådan orsak som kan jämföras med permittering i den bemärkelse som avses här.

Det är möjligt att personer som är avstängda från tjänsteutövning retroaktivt får lön för den tid när de var avstängda från tjänsteutövning, efter att det erhållits ett lagkraftvunnet beslut i ärendet i en tjänstemannarättslig process. Enligt 11 kap. 2 § 3 mom. har den som får arbetslöshetsförmån skyldighet att underrätta arbets- och näringsbyrån om sådana förändringar i omständigheterna som anknyter till de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av förmånen. När arbets- och näringsbyrån har fått veta att lön betalats retroaktivt, kan byrån behandla ärendet på nytt och vid behov ge ett nytt arbetskraftspolitiskt utlåtande till den som betalar förmånen. På basis av utlåtandet kan utbetalaren vidta åtgärder för att återkräva sådan arbetslöshetsförmån som eventuellt betalats utan grund.

Behörighet att konstatera om förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmån finns – till den del det gäller huruvida utförandet av arbetet och löneutbetalningen för en person som registrerat sig som arbetssökande har avbrutits av en orsak som kan jämföras med permittering – innehålls av arbets- och näringsbyrån, som ger utbetalaren av förmånen ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som är bindande för utbetalaren.

Tidsperiod utan ersättning

I 2 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestäms att en arbetssökande som utan giltig orsak har lämnat sitt arbete eller själv varit orsak till att anställningsförhållandet upphört inte har rätt till arbetslöshetsförmåner under 30 eller 90 dagar efter att anställningsförhållandet upphörde. På grundval av ordalydelsen i lagen kan inte en tidsperiod utan ersättning påföras dem som avstängts från tjänsteutövning, eftersom deras anställningsförhållande ännu är i kraft. Det kan dock anses att sådana personer de facto själva har varit orsak till att utförandet av arbetet och löneutbetalningen har avbrutits och därför föreslås att det stiftas ett nytt 2 moment där det bestäms att avstängning från tjänsteutövning jämföras med en situation där den arbetssökande själv har varit orsak till att anställningsförhållandet upphörde. I sådana fall bör en tidsperiod utan ersättning påföras arbetssökanden.

Arbets- och näringsbyrån måste avgöra om en tidsperiod utan ersättning ska påföras när personen anmäler sig som arbetssökande, med andra ord i ett läge där den tjänstemannarättsliga behandlingen av ett ärende som gäller avstängning från tjänsteutövning inte har avslutats på grund av eventuellt bestående. Därför bör det föreslagna 2 momentet tolkas så att huvudprincipen är att sökanden påförs en tidsperiod utan ersättning, om inte särskilda skäl talar för något annat. När det tjänstemannarättsliga ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft, eller när ärendet har avgjorts genom avtal mellan arbetsgivaren och tjänstemannen, kan arbets- och näringsbyrån på begäran av arbetssökanden undersöka ärendet på nytt och eventuellt undanröja tidsperioden utan ersättning.

Om 8 kap 2 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller undantagsvis 8 kap. 4 a §, ska tillämpas i fråga om sådana arbetssökandes rätt att få arbetslöshetsförmåner som avstängts från tjänsteutövning, påförs arbetssökanden inte en tidsperiod utan ersättning, utan skyldighet att vara i arbete enligt nämnda lagrum. Det är inte nödvändigt att föreskriva särskilt om frågan, för enligt etablerad praxis har det som i 2 kap. bestäms om en tidsperiod utan ersättning också tillämpats

vid tolkningen av det som i 8 kap. bestäms om skyldighet att vara i arbete.

Det föreslås att gällande 2 mom. i 2 kap. 9 § blir 3 mom.

1.4 Arbetslöshetsförmånens storlek

En sådan förmån som betalas på grundval av en orsak som jämförelse med permittering bestäms på samma sätt som en sådan förmån som betalas till permitterade. Därför föreslås att det till 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa fogas ett omnämmande av orsak som jämförelse med permittering.

1.5 Finansiering av förmånerna

I propositionen föreslås det att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) ändras så att det för inkomstrelaterad dagpenning på grundval av ovan beskrivna situationer inte betalas ut statsandel. Detta motsvarar finansieringen av sådan inkomstrelaterad dagpenning som betalas under permitteringstid.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen förbättrar likabehandlingen av arbetssökande, i och med att ett villkor som avtalats i arbetsavtalet om att löneutbetalningen och utförandet av arbetet avbryts inte skulle utgöra hinder för erhållande av arbetslöshetsförmån i jämförelse med arbetssökande, som inte har något sådant villkor i sitt arbetsavtal. På motsvarande sätt skulle arbetstagarens status vid ansökan om arbetslöshetsförmån i fall där arbetstagaren är förhindrad att utföra sitt arbete på grund av att arbetsplatsen har drabbats av en eldsvåda, exceptionell naturtilldragelse eller en annan av arbetstagaren eller arbetsgivaren oberoende liknande orsak inte vara beroende på om arbetstagaren är permitterad.

Det finns sammanlagt cirka 10 000 skolgångsbiträden. Av dem har uppskattningsvis 20 % arbetsavtal där det har avtalats om att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts. Dessutom har det i vissa församlingar varit praxis att genom avtal med arbetsta-

garna komma överens om att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts. Det sammanlagda antalet personer som ändringen gäller understiger 3 000. Om de alla ansöker om arbetslöshetsförmåner och om förmånen betalas till alla dem för två månaders tid, skulle det för Arbetslöshetsförsäkringsfonden medföra kostnader på knappa 6 4,5 miljoner euro, 255 000 euro för arbetslöshetskassor och cirka 320 000 euro för staten för utbetalning av grundskydd. I praktiken blir nämnda kostnader mindre, eftersom en del av personerna blir sysselsatta i annat arbete antingen hon sin egen arbetsgivare eller hos en annan arbetsgivare.

Propositionen påverkar också ställningen för timlärare vid läroanstalter som ägs av kommuner och andra instanser. Det finns sammanlagt färre än 20 000 timlärare, av vilka uppskattningsvis mindre än 7 000 står i arbetsavtalsförhållande och av dessa är uppskattningsvis 5 300 visstidsanställda.

I fråga om visstidsanställda timlärare medför propositionen kostnader för högst den tid som läroanstalterna är stängda under läsåret, eftersom visstidsanställningar i typiska fall upphör när skolarbetet avslutas på våren. Arbetslöshetsförmåner för tillsvidareanställda timlärare kan däremot medföra kostnader också under sommaren, men till en del av dem betalas lön också under sommaren, och därför skulle de inte bli berättigade till arbetslöshetsförmåner på basis av de föreslagna ändringarna.

Det finns inte tillgång till ens riktgivande statistikuppgifter om eventuella villkor i timlärares arbetsavtal som gäller avbrott i anställningen. Enligt en uppskattning som Akava givit gäller propositionen färre än 500 timlärare. Om dagpenning betalas till 500 personer under två månaders tid och dessutom till 1 500 personer av de visstidsanställda under en månads tid, uppgår kostnaderna i fråga om förtjänstskyddet till 3,3 milj. euro. Av beloppet är 3,2 milj. euro Arbetslöshetsförsäkringsfondens andel och knappa 0,2 milj. euro arbetslöshetskassornas andel. Om 10 % omfattas av grundskyddet, medförs kostnader för staten till ett belopp av 0,2 milj. euro.

Det finns inte tillgång till uppgifter om antalet arbetstagare som är förhindrade att utfö-

ra sitt arbete på grund av att arbetsplatsen har drabbats av en eldsvåda, en exceptionell naturtilldragelse eller en annan av dem eller arbetsgivaren oberoende liknande orsak, men som inte permitteras. Antalet sådana personer är knappast speciellt stort per år, eftersom den allmänna praxisen har varit att arbetsgivaren permitterar arbetstagaren när skyldigheten att betala lön har upphört. På motsvarande sätt är det troligt att antalet personer som på basis av propositionen får rätt till arbetslöshetsförmåner på grundval av avstängning från tjänsteutövning bara kommer att uppgå till några tiotal per år. Till denna del har propositionen således endast mycket små ekonomiska konsekvenser.

Om de ovan beskrivna kostnadseffekterna blir verklighet, är konsekvensen för arbetsgivarens samt arbetstagarens arbetslöshetsförsäkringspremie cirka 0,006 procentenheter.

Det extra arbete som propositionen skulle medföra för arbets- och näringsbyråerna kan inte anses vara särskilt stort, eftersom största delen av de personer som avses i propositionen troligtvis också nu är arbetssökande, även om det inte har betalats arbetslöshetsförmåner till dem. När TE-centralerna besvarade arbets- och näringsministeriets begäran om utlåtande om denna proposition, hade de hört vissa arbets- och näringsbyråer. Arbets- och näringsbyråerna ansåg att propositionen skapar klarhet i situationen. Dessutom skulle utbetalningen av förmånen medföra en aning extra arbete för arbetslöshetskassor och Folkpensionsanstalten.

3 Beredningen av propositionen

Lagförslaget har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet, Akava, Finlands Näringsliv EK, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC och Tjänstemannacentralorganisationen STTK.

Om propositionen har det begärts utlåtanden av utkomstskyddsombuden vid arbets- och näringscentralerna, Finansinspektionen, Folkpensionsanstalten, Offentliga och privata sektorns funktionärers arbetslöshetskassa, Arbetslöshetskassan för den offentliga sektorn och välfärdsområdena, Närvårdarnas och primärskötarnas arbetslöshetskassa, Lärarnas arbetslöshetskassa, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, Arbetslöshetsförsäkringsfonden, Valtion Virkamiesten työtömyyskassa, Riksdagens kansli, Eduskunnan virkamiesyhdistys, Kyrkans arbetsmarknadsverk, Kommunala arbetsmarknadsverket, Försvarsmakten, Finlands Bank, Finlands Banks personalförening, Företagarna i Finland, Republikens presidents kansli och Statens arbetsmarknadsverk.

De som givit utlåtanden har i regel förhållit sig positiva till de föreslagna revideringarna.

4 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lagförslag

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 5 § 1 mom. 12 och 13 punkten, 2 kap. 1 § 2 mom., och 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten, av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 12 och 13 punkten sådana de lyder i lag 1354/2007 och 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 459/2005, och
fogas till 1 kap. 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 970/2002 och i nämnda lagar 459/2005 och 1354/2007, en ny 14 punkt, samt till 2 kap. 9 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till 2 kap. 13 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

12) *väderhinder* sådant hinder för utförande av arbete i anställningsförhållande inom byggnads- och skogsbranscherna som enbart och direkt orsakas av köld och på grund av vilket arbetsgivaren inte är skyldig att betala lön i enlighet med 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen,

13) *arbetstidsbank* ett företags- eller arbetsplats-specifikt, skriftligt överenskommet arbetstidsarrangemang för arbetstagare genom vilket det är möjligt att spara arbetstid, intjänad ledighet eller penningersättningar som omvandlats till ledig tid genom att kombinera dessa och ta ut betald ledighet eller lyfta penningersättning,

14) *orsak som jämställs med permittering* att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt av en orsak som avses i första meningen i 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller på grund av ett villkor i arbetsavtalet samt att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjäns-

temän (1197/2003), 6 kap. 9 § i kyrkolagen (1054/1993), 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), 48 § i lagen om försvarsmakten (551/2007), 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998), 38 § i lagen om republikens presidents kansli (1382/1995) eller i 40 § i statstjänstemannalagen (750/1994); dock inte om orsaken till avbrottet är att en person som står i tjänsteförhållande vägrar att delta i kontroll eller undersökning som gäller hans eller hennes hälsotillstånd, eller lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd.

2 kap.

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

1 §

Arbetslös arbets sökande

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. *Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten och i 4 kap. 1 § och som är permitterad på heltid.* Som arbetssökande betraktas den som är registrerad som arbetssökande i informations-

systemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin arbetsansökan i kraft vid arbets- och näringsbyrån på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som för arbetserbjudanden och annan kontakt har meddelat arbets- och näringsbyrån sin postadress och eventuell annan kontaktinformation med vars hjälp han eller hon kan nås utan dröjsmål.

9 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när arbetssökandens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 9 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 38 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

13 §

Skydd för yrkesskicklighet

Skyddet för yrkesskickligheten tillämpas inte på arbetssökande vars utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits av en orsak som baserar sig på ett villkor i arbetsavtalet och som kan jämföras med permittering.

4 kap.

Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner

1 §

Rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner

Rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner har under de förutsättningar som anges i 1–3 kap. i denna lag en arbetssökande

2) vars arbetstid per dag eller vecka har förkortats på grund av permittering eller av en orsak som kan jämföras med permittering eller som är förhindrad att arbeta på grund av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med den arbetssökandes anställningsvillkor eller arbetsförhållanden,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 4 §
2 mom., sådant det lyder i lag 971/2003, som följer:

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

dagar enligt 6 kap. 9 § i den lagen betalas inte statsandel. Som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel betalas till arbetslöshetskassan för dessa dagpenningar 94,5 procent av utgifterna.

För inkomstrelaterade dagpenningar för permitteringstid, för inkomstrelaterade dagpenningar som grundar sig på väderhinder enligt 1 kap. 5 § 1 mom. 12 punkten och orsak som jämställs med permittering enligt 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och för tilläggs-

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 27 mars 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Cronberg*

*Bilaga:
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 5 § 1 mom. 12 och 13 punkten, 2 kap. 1 § 2 mom., och 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten, av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 12 och 13 punkten sådana de lyder i lag 1354/2007 och 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 459/2005, och
fogas till 1 kap. 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 970/2002 och i nämnda lagar 459/2005 och 1354/2007, en ny 14 punkt, samt till 2 kap. 9 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till 2 kap. 13 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med:

12) väderhinder sådant hinder för utförande av arbete i anställningsförhållande inom byggnads- och skogsbranscherna som enbart och direkt orsakas av köld och på grund av vilket arbetsgivaren inte är skyldig att betala lön i enlighet med 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen, och

13) arbetstidsbank ett företags- eller arbetsplats-specifikt, skriftligen överenskommet arbetstidsarrangemang för arbetstagare genom vilket det är möjligt att spara arbetstid, intjänad ledighet eller penningersättningar som omvandlats till ledig tid genom att kombinera dessa och ta ut betald ledighet eller lyfta penningersättning.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

12) *väderhinder* sådant hinder för utförande av arbete i anställningsförhållande inom byggnads- och skogsbranscherna som enbart och direkt orsakas av köld och på grund av vilket arbetsgivaren inte är skyldig att betala lön i enlighet med 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen,

13) *arbetstidsbank* ett företags- eller arbetsplats-specifikt, skriftligen överenskommet arbetstidsarrangemang för arbetstagare genom vilket det är möjligt att spara arbetstid, intjänad ledighet eller penningersättningar som omvandlats till ledig tid genom att kombinera dessa och ta ut betald ledighet eller lyfta penningersättning,

14) *orsak som jämställs med permittering* att *utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt av en orsak som avses i första meningen i 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller på grund av ett villkor i arbetsavtalet samt att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt av en or-*

sak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003), 6 kap. 9 § i kyrkolagen (1054/1993), 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), 48 § i lagen om försvarsmakten (551/2007), 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998), 38 § i lagen om republikens presidents kansli (1382/1995) eller i 40 § i statstjänstemannalagen (750/1994); dock inte om orsaken till avbrottet är att en person som står i tjänsteförhållande vägrar att delta i kontroll eller undersökning som gäller hans eller hennes hälsotillstånd, eller lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd.

2 kap.

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

1 §

Arbetslös arbetssökande

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 4 kap. 1 § och som är tillåten på heltid. Som arbetssökande betraktas den som är registrerad som arbetssökande i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin arbetsansökan i kraft vid arbetskraftsbyrån på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som för arbetserbjudanden och annan kontakt har meddelat arbetskraftsbyrån sin postadress och eventuell annan kontaktinformation med vars hjälp han eller hon kan nå utan dröjsmål.

2 kap.

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

1 §

Arbetslös arbetssökande

Som arbetslös betraktas den som inte står i anställningsförhållande eller är sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete. *Som arbetslös betraktas dessutom en person som avses i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten och i 4 kap. 1 § och som är tillåten på heltid.* Som arbetssökande betraktas den som är registrerad som arbetssökande i informationssystemet för arbetsförvaltningens kundbetjäning och som hållit sin arbetsansökan i kraft vid arbets- och näringsbyrån på det sätt som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice och som för arbetserbjudanden och annan kontakt har meddelat arbets- och näringsbyrån sin postadress och eventuell annan kontaktinformation med vars hjälp han eller hon kan nå utan dröjsmål.

9 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när arbetssökandens utförande av arbete

och löneutbetalning har avbrutits helt av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 9 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 38 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

13 §

Skydd för yrkesskicklighet

Skyddet för yrkesskickligheten tillämpas inte på arbetssökande vars utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits av en orsak som baserar sig på ett villkor i arbetsavtalet och som kan jämföras med permittering.

4 kap.

Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner

1 §

Rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner

Rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner har under de förutsättningar som anges i 1–3 kap. i denna lag en arbetssökande

2) vars arbetstid per dag eller per vecka har förkortats på grund av permittering eller som är förhindrad att arbeta på grund av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med den arbetssökandes anställningsvillkor eller arbetsförhållanden,

4 kap.

Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner

1 §

Rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner

Rätt till jämkade arbetslöshetsförmåner har under de förutsättningar som anges i 1–3 kap. i denna lag en arbetssökande

2) vars arbetstid per dag eller vecka har förkortats på grund av permittering eller *av en orsak som kan jämföras med permittering eller* som är förhindrad att arbeta på grund av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med den arbetssökandes anställningsvillkor eller arbetsförhållanden,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om finansiering av arbetslöshetsförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 4 §
2 mom., sådant det lyder i lag 971/2003, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

För inkomstrelaterade dagpenningar för
permitteringstid, för inkomstrelaterade dag-
penningar som grundar sig på väderhinder en-
ligt 1 kap. 5 § 1 mom. 12 punkten lagen om
utkomstskydd för arbetslösa och för tilläggs-
dagar enligt 6 kap. 9 § lagen om utkomst-
skydd för arbetslösa betalas inte statsandel.
Som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel
betalas till arbetslöshetskassan för dessa dag-
penningar 94,5 procent av utgifterna.

Föreslagen lydelse

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

För inkomstrelaterade dagpenningar för
permitteringstid, för inkomstrelaterade dag-
penningar som grundar sig på väderhinder
enligt 1 kap. 5 § 1 mom. 12 punkten och or-
sak som jämställs med permittering enligt 1
kap. 5 § 1 mom. 14 punkten i lagen om ut-
komstskydd för arbetslösa och för tilläggsda-
gar enligt 6 kap. 9 § i den lagen betalas inte
statsandel. Som arbetslöshetsförsäkringsfon-
dens andel betalas till arbetslöshetskassan för
dessa dagpenningar 94,5 procent av utgifter-
na.

*Denna lag träder i kraft den 20.
Åtgärder som verkställigheten av lagen för-
utsätter får vidtas innan lagen träder i kraft..*
